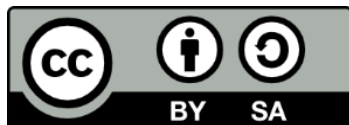


ΔΙΕΘΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ενότητα 2: Η Θεωρία της Διεθνούς Τραπεζικής – Λόγοι Διεθνοποίησης Τραπεζών

Μιχαλόπουλος Γεώργιος

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Να απαντήσει στα ερωτήματα
 - Ποια είναι τα κίνητρα που ωθούν μια τράπεζα σε διεθνή δραστηριότητα σύμφωνα με την θεωρία;
 - Τι δείχνει η εμπειρική έρευνα για τα κυριότερα κίνητρα διεθνοποίησης των τραπεζών;
 - Πως εξηγείται η δραματική διόγκωση της διεθνούς τραπεζικής σήμερα;

Διεθνοποίηση Τραπεζικών Ιδρυμάτων – μορφές διεθνοποίησης

- **Ενεργητικό - Παθητικό Τράπεζας**

	Με εγχώριους πελάτες	Με ξένους πελάτες
Σε εγχώριο νόμισμα	A	B
Σε ξένο νόμισμα	Γ	Δ

- A: εγχώρια θέση
- B: παραδοσιακή ξένη θέση
- Γ + Δ: θέση σε ξένο συνάλλαγμα
- B + Δ: εξωτερική - διασυνοριακή θέση
- **B + Γ + Δ: διεθνή θέση**

Ορισμός της Διεθνούς Τραπεζικής

Βασική διάκριση μεταξύ της

- τραπεζικής παροχής διεθνών τραπεζικών υπηρεσιών πχ παροχή δανείων σε ξένους πελάτες ή δανείων σε συνάλλαγμα. Απαιτεί κατοχή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος όπως εξηγεί η θεωρία του διεθνούς εμπορίου
- Πολυεθνικής τράπεζας που απαιτεί εγκατάσταση σε άλλες χώρες και τα κίνητρα της εξηγούνται από θεωρία των πολυεθνικών εταιριών. Απαιτεί όχι μόνο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα αλλά και πλεονέκτημα τοποθεσίας ή ενδοεπιχειρησιακής ολοκλήρωσης

Κίνητρα διεθνοποίησης τραπεζών: θεωρητικές προσεγγίσεις

- **A. Η Θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης (Aliber, 1976)**
- **B. Η Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου (Aliber, 1976)**
- **Γ. Η προσέγγιση της πολυεθνικής τραπεζικής (Gruber, 1977)**
- **Δ. Η προσέγγιση του Marketing (Fieleke, 1977)**
- **Ε. Η προσέγγιση βάσει του τρόπου λειτουργίας (Giddy, 1983)**

Οι 2 διαφορετικές θεωρήσεις του Aliber, (1976)

- Βασικό ρόλο στην διεθνή επέκταση παίζουν οι διαφορές στο περιθώριο των επιτοκίων από χώρα σε χώρα. Οι τράπεζες επεκτείνονται στις χώρες με υψηλότερα περιθώρια
- **A. Η Θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης:** τα περιθώρια επιτοκίου διαφέρουν λόγω διαφοράς στον βαθμό τραπεζικού ανταγωνισμού ανάλογα με την χώρα
- **B. Η Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου:** τα περιθώρια επιτοκίου διαφέρουν λόγω διαφοράς στον βαθμό κρατικής παρέμβασης στο τραπεζικό σύστημα

Η Θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης

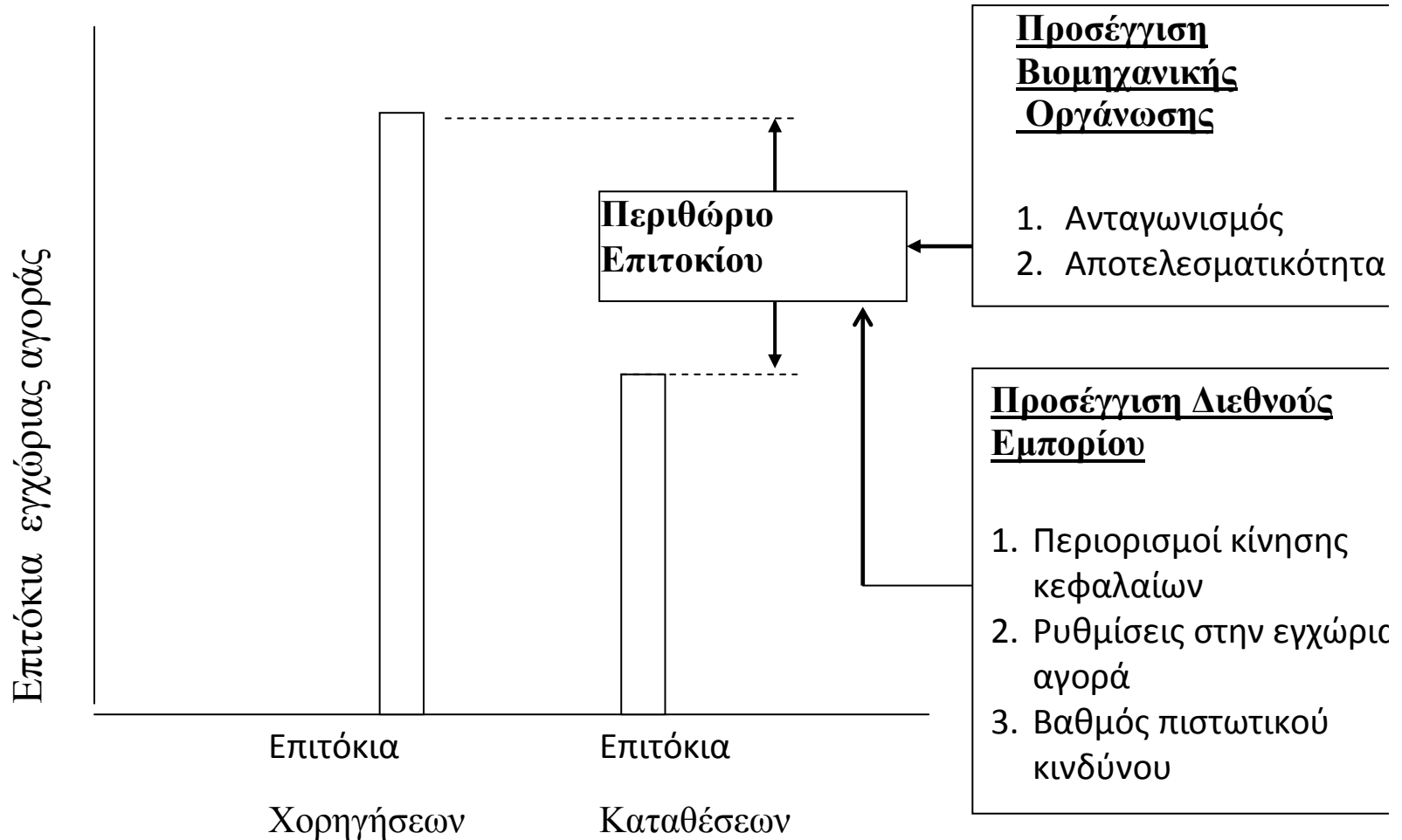
- Σε χώρες με τραπεζικά συστήματα που χαρακτηρίζονται ολιγοπωλιακά οι τράπεζες έχουν μονοπωλιακή δύναμη στον καθορισμό των επιτοκίων και επομένως του περιθωρίου επιτοκίου και έτσι δεν έχουν πίεση για αύξηση της αποτελεσματικότητας στη λειτουργία τους. Τα περιθώρια επιτοκίου είναι υψηλά.
- Αντίθετα σε ανταγωνιστικές τραπεζικές αγορές οι τράπεζες έχουν την πίεση για αποτελεσματικότητα στην λειτουργία τους και έτσι λειτουργούν με χαμηλότερα περιθώρια. Έχοντας μειωμένα κόστη μπορούν να εγκατασταθούν σε λιγότερο αποτελεσματικές αγορές για να αυξήσουν τα κέρδη τους

Η Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου

- Το περιθώριο επιτοκίου διαφέρει από χώρα σε χώρα λόγω διαφορετικού βαθμού κρατικής παρέμβασης. Αυστηρό θεσμικό πλαίσιο τραπεζικής λειτουργίας, κρατικές παρεμβάσεις, τράπεζες ελεγχόμενες από το κράτος δημιουργούν συνθήκες χαμηλής ανταγωνιστικότητας, με τον ίδιο τρόπο που οι δασμοί και οι περιορισμοί στο διεθνές εμπόριο μιας χώρας διαμορφώνουν αναποτελεσματικές επιχειρήσεις στην εγχώρια αγορά. Σε τέτοια τραπεζικά συστήματα τα περιθώρια επιτοκίου είναι ψηλά. Έτσι αποτελεσματικές τράπεζες από άλλες χώρες εγκαθίστανται για να εκμεταλλευτούν το πλεονέκτημα τους

Δύο θεωρητικές προσεγγίσεις Διεθνούς

Τραπεζικής από τον Aliber



Η προσέγγιση της πολυεθνικής τραπεζικής (Gruber) (1)

- Οι τράπεζες επεκτείνονται σε άλλες χώρες όπου οι εγχώριες τράπεζες μειονεκτούν σε ανταγωνιστικότητα σε σχέση με: ύψος των επιτοκίων, εύρος τραπεζικών υπηρεσιών που παρέχουν, ρευστότητα, πιστωτικό κίνδυνο κλπ.
- Το συγκριτικό πλεονέκτημα των ξένων τραπεζών διαφέρει **ανάλογα με την μορφή της διεθνούς τραπεζικής**: άρα υπάρχουν διαφορετικά κίνητρα διεθνοποίησης ανάλογα με το είδος της διεθνούς τραπεζικής
- Ο Gruber διακρίνει **3 Μορφές Διεθνούς Τραπεζικής**
 - 1. **Πολυεθνική τραπεζική παροχής υπηρεσιών**: παροχή υπηρεσιών σε θυγατρικές πολυεθνικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στο εξωτερικό λόγω πλεονεκτήματος των τραπεζών της χώρας βάσης σε σχέση με τις εγχώριες τράπεζες, αναφορικά με τα προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης.

Η προσέγγιση της πολυεθνικής τραπεζικής (Gruber) (2)

Πολυεθνική τραπεζική διεθνών αγορών (wholesale banking):

Η τραπεζική αυτή αφορά λειτουργίες στις διεθνείς αγορές χρήματος και ομολόγων \Rightarrow συναλλαγές σε μεγάλα ποσά \Rightarrow μείωση του κόστους από τις οικονομίες κλίμακος \Rightarrow ανταγωνιστικότητα κόστους σε σχέση με τις μη διεθνοποιημένες τράπεζες

3. Πολυεθνική τραπεζική των επιμέρους τοπικών αγορών (retail banking): Οι τράπεζες που επιδίδονται σε αυτού του είδους την τραπεζική έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε τεχνογνωσία παροχής τραπεζικών υπηρεσιών, στο marketing, σε νέα καινοτόμα προϊόντα Πχ American Express

Η προσέγγιση του Marketing (Fieleke, 1977)

- Ξεκινά από την ανάλυση των πλεονεκτημάτων που επέτρεψαν τις τράπεζες των ΗΠΑ να διεθνοποιηθούν μεταπολεμικά
- συμπεραίνει ότι το κύριο πλεονέκτημα βρίσκεται στην ποιότητα του marketing:
 - καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες (πχ κάρτες, επενδυτικά προϊόντα),
 - σύγχρονες μεθόδους συναλλαγής,
 - πολιτικές marketing,
 - καθιέρωση brand-name κλπ.

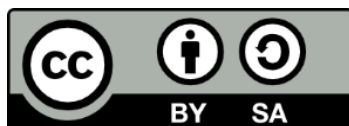
Η προσέγγιση βάσει του τρόπου λειτουργίας (Giddy, 1983)

- Διαφορετικά κίνητρα διεθνοποίησης για διαφορετικούς τύπους διεθνούς τραπεζικής διακρίνοντας 3 Μορφές διεθνούς τραπεζικής ανάλογα με τον τόπο εγκατάστασης:
- α) η **συνήθης διεθνή τραπεζική**: τραπεζική από την έδρα προσελκύοντας καταθέσεις από και δίνοντας δάνεια σε ξένους. Το πλεονέκτημα μπορεί να είναι ελκυστικά επιτόκια, χαμηλός κίνδυνος, ισχυρό όνομα κλπ (προσομοιάζει το διεθνές εμπόριο)
- β) η **εξωχώρια τραπεζική**: συναλλαγές σε ξένες αγορές συναλλάγματος, ευρωνομισμάτων, ευρωομολόγων, κοινοπραξίες. Το πλεονέκτημα είναι στο χαμηλό κόστος διαμεσολάβησης (προσομοιάζει την επένδυση σε μονάδα παραγωγής σε ξένη χώρα για την εκμετάλλευση φτηνής α' υλης ή εργασίας)
- γ) **τραπεζική στη φιλοξενούσα χώρα**: απαιτεί εγκατάσταση στην ξένη χώρα με ικανό δίκτυο για παροχή υπηρεσιών (προσομοιάζει την ίδρυση θυγατρικής σε ξένη χώρα για την αμεση εκμετάλλευση μεριδίου της αγοράς)

Εμπειρικές Μελέτες

- Nigh, Cho & Krishnan (1986) μελέτησαν την διάρθρωση των ξένων δικτύων υποκαταστημάτων 30 τραπεζών των ΗΠΑ στο εξωτερικό και έδειξαν ότι η εγκατάσταση στις ξένες αγορές σχετίζεται θετικά με
 - Παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων των ΗΠΑ στις ξένες χώρες
 - Με το βαθμό ‘ανοίγματος’ της χώρας εγκατάστασης
 - Με τις ευκαιρίες που παρουσιάζουν οι ξένες τραπεζικές αγορές
- Zimmer & McCauley (1991) μελέτησαν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των διεθνών τραπεζών ανάλογα με την χώρα προέλευσης και κατέληξαν ότι το κόστος απόκτησης κεφαλαίων είναι καθοριστικό για το πλεονέκτημα
 - αυτό πχ Ιαπωνικές τράπεζες στην δεκαετία του ‘80 επεκτάθηκαν διεθνώς λόγω χαμηλού κόστους κεφαλαίου
- Hirtle (1991) το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα διαφέρει ακόμα και στην ίδια αγορά ανάλογα με το segment της αγοράς
 - πχ στην αγορά ευρωπαϊστώσεων οι επενδυτικές τράπεζες έχουν πλεονέκτημα στα δάνεια ευρωομολόγων ενώ οι εμπορικές τράπεζες στα ευρωνομίσματα

Τέλος Ενότητας



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

